

Національний університет біоресурсів і природористування України

Кафедра ландшафтної архітектури та фітодизайну

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ лісового і садово-паркового господарства

проф. Р.Д. Василюшин

« 19 » 05 2023 р.

СХВАЛЕНО

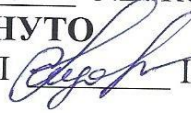
на засіданні кафедри ландшафтної архітектури та фітодизайну

Протокол № 12 від 5.05.2023 р.

завідувач кафедри ЛА та ФД

проф. О.В. Колесніченко

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП І.О. Сидоренко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПАРКОЗНАВСТВО

спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»
освітня програма «Садово-паркове господарство»
ННІ лісового і садово-паркового господарства

Розробник: доц., к.с.-г.н., доц. Багацька О.М.

1. Опис навчальної дисципліни

«Паркознавство»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	206 – "Садово-паркове господарство"	
Освітня програма	Садово-паркове господарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)		
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	30 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	30 год.	8 год.
Самостійна робота	120 год.	102 год.
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:	4 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Дисципліна „Паркознавство” є вибірковою за програмою «Ландшафтна архітектура» в підготовці магістрів із спеціальності 206 „Садово-паркове господарство”. Мета вивчення дисципліни – розширити головну суть біологічного аспекту побудови та реконструкції різних категорій парків, ландшафтний простір яких повинен будуватись на біоекологічній основі, а також дати фундаментальні знання про біологічні, екологічні, історичні, соціальні передумови і принципи створення та функціонування паркових об’єктів, вміння організувати моніторинг зелених насаджень.

В результаті вивчення цієї дисципліни магістри повинні знати історію паркознавства та провідних вчених, основи вчення про паркові культурфітоценози, співвідношення аборигенних та інтродукованих рослин, асортимент деревних рослин усіх природних зон України та особливості побудови парків в цих зонах, аспекти їх відновлення, принципи формування усіх категорій паркових культурфітоценозів, методи реконструкції парків як біологічних об’єктів.

Паркознавство є заключною дисципліною при підготовці магістрів з вище означеної спеціальності і вивченню його повинні передувати такі дисципліни: ботаніка, декоративна дендрологія, рекреаційне лісівництво, основи екології та охорони природи, озеленення населених місць, ландшафтна архітектура, садово-паркове будівництво.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі й проблеми у сфері садово-паркового господарства та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій за невизначених умов та вимог;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4: Здатність до комунікації в усній і письмовій формах на державній та іноземних мовах для вирішення завдань професійної діяльності.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 3: Здатність проектувати та реалізовувати заходи з інженерної підготовки території, будівництва, благоустрою, озеленення і утримання об'єктів садово-паркового господарства, об'єктів культурної спадщини та девастрованих ландшафтів.

ФК 8: Здатність проводити оцінку виробничих і невиробничих витрат на забезпечення якості, здійснювати технічний контроль, авторський нагляд за виробничою і проектною діяльністю в галузі садово-паркового господарства.

ФК 9: Здатність контролювати виробничу і проектну діяльність в галузі садово-паркового господарства.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1: Обґрунтовувати технологічні процеси інженерної підготовки території, будівництва і утримання об'єктів садово-паркового господарства.

ПРН 9: Презентувати результати виконаних досліджень в галузі садово-паркового господарства фахівцям і нефахівцям.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної (заочної) форми навчання:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма								заочна форма					
	тижневе		усього		у тому числі				усього	у тому числі				
	і	о	л	п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль І. БІОЕКОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПАРКОБУДІВНИЦТВА														
<i>Тема 1.</i> Паркознавство як наука та освітня дисципліна	33	16	2		2		12	17						15
<i>Тема 2.</i> Аналіз дендрологічного складу різних категорій паркових насаджень	34	18	2		4		12	17	2		2			15
<i>Тема 3.</i> Довговічність деревних у кущових рослин	35 - 36	20	4		4		12	17	2					15
<i>Тема 4.</i> Основні структурні поняття фітоценології та особливості культур-фітоценозів	37	18	2		4		12	17	2		2			15
<i>Тема 5.</i> Загальні тенденції розвитку культурфітоценозів	38 - 37	20	4		4		12	24						22
Разом за змістовим модулем І.	92	14			18		60	92	6		4			82
Змістовий модуль ІІ. ЛАНДШАФТНЕ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИХ І ПАРКОВИХ УГРУПУВАНЬ														
<i>Тема 6.</i> Фізіономічні групи і типи деревних рослин	38 - 39	22	4		4		16	22	2		2			20

Тема 7. Природна рослинність і ландшафти та їх оцінка і формування для рекреації.	40 - 41	22	4		2		14	22					20
Тема 8. Формування основних типів експозицій ботанічних садів.	42 - 43	22	4		4		14	22	2	2			20
Тема 9. Екологія міського паркового середовища	44 - 47	22	4		2		16	22					
Разом за змістовим модулем II.		88	16		12		60	88	4		4		80
Усього годин		180	30		30		120	180	10		8		162

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

5. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення історичних, біологічних, ландшафтних, соціальних особливостей старовинних парків м. Києва	6
2	Розробка класифікаційної схеми старовинних парків Києва	6
3	Визначення таксономічного складу паркових насаджень у різних фізико-географічних зонах України	6
4	Вивчення фізіономічних груп і типів деревних рослин	4
5	Вивчення структури і таксономічного складу колекцій ботанічних садів і дендропарків України та світу	4
6	Оцінка стану деревних рослин у декоративних насадженнях	4
	РАЗОМ	30

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вивчення вікових дерев в старовинних парках району проживання	60
2.	Аналіз старовинних парків області проживання	60
	Разом	120

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання:

1. Що таке сад і парк? Порівняйте ці два визначення.
2. Проаналізуйте роль старовинних парків в історичному аспекті.
3. Які види деревних рослин мали особливе значення в давнину?
4. Наведіть кількість дерев і кущів, які вирощують в Україні.

5. Представники яких родів найпоширеніші в міських насадженнях в Україні?
6. Які види хвойних рослин були найпоширенішими в старовинних парках України?
7. Які види листяних рослин були найпоширенішими в старовинних парках України?
8. Зробіть короткий порівняльний аналіз дендрологічного складу ботанічних садів, дендропарків, міських насаджень.
9. Яке значення довговічності деревних рослин у садово-парковому мистецтві?
10. Від яких факторів залежить довговічність деревних рослин?
11. За яких умов можна подовжити тривалість життя деревних рослин?
12. Що вивчає фітоценологія? Назвіть відомих вчених, які зробили вагомий внесок у розвиток фітоценології в Росії та Україні?
13. Перерахуйте та коротко охарактеризуйте основні ознаки морфологічної структури фітоценозу.
14. Що таке сукцесія? Які види сукцесій існують?
15. Назвіть основні особливості культурфітоценозів та їхні відмінності від фітоценозів.
16. Наведіть класифікацію садово-паркових ландшафтів Л. І. Рубцова.
17. Класифікація культурфітоценозів В. П. Кучерявого та Т. Г. Ларіної і А. А. Аненкова.
18. Наведіть схему ієрархічних рівнів класифікації насаджень.
19. Які фактори включає шкала оцінки стійкості паркових культур фітоценозів?
20. Що таке «екологічна ніша»?
21. Дайте визначення понять: віоленти, патієнти і експлеренти.
22. Які зміни відбуваються з часом у просторовій структурі паркових насаджень?
23. Назвіть типи деградації паркових культурфітоценозів.
24. Як використовується алелопатичний фактор при вивченні змін рослинності в паркових культурфітоценозах?
25. Охарактеризуйте типи лісової рослинності у світі.
26. На території яких ґрунтово-кліматичних зон зосереджені старовинні парки України?
27. Наведіть приклади найвідоміших парків у різних природно-кліматичних зонах України та охарактеризуйте їх особливості існування.
28. Які особливості формування дендрологічного складу парків Ви можете назвати?
29. Проаналізуйте які фактори впливають на вибір паркової території.
30. Перерахуйте цикли, які містить моніторинг зелених насаджень. За якими показниками проводяться дослідження при здійсненні програми моніторингу.
31. Наведіть фактори ризику для життєздатності деревних та кущових рослин за ступенем небезпеки в умовах міста.
32. Наведіть шкалу стану дерев у міських насадженнях.
33. Як Ви розумієте термін «біополіс»?

34. За яким принципом деревні рослини об'єднують у фізіономічні типи?
35. Наведіть характеристику груп хвойних рослин, виділену Л. І. Рубцовим.
36. На які дві категорії можна розділити листяні види деревних рослин?
37. На які основні групи фізіономічних типів підрозділяються тіньові дерева?
38. Перерахуйте групи красивоквітучих дерев з фізіономічної точки зору.
39. Розподіліть кущі за групами фізіономічних типів.
40. Наведіть фізіономічні групи і типи дерев Українського Причорномор'я.
41. Охарактеризуйте типи лісових ландшафтів.
42. На які основні категорії І. Д. Родічкін рекомендує поділяти ландшафти?
43. Якими факторами визначаються метод і характер ландшафтних рубок формування?
44. Яка основна задача рубок формування ландшафтів?
45. Назвіть показники інтенсивності та термінів проведення рубок формування.
46. Що таке «ландшафтні лісові культури»?
47. Назвіть основні способи художнього вираження природних гірських ландшафтів у садово-парковому мистецтві.
48. Які прийоми створення садово-паркового гірського ландшафту Ви знаєте?
49. Проаналізуйте поняття «родовий комплекс» та наведіть найбільш розповсюджені родові комплекси.
50. Які особливості створення хвойних та дібровних культур фітоценозів Ви можете назвати?
51. Наведіть принципи та особливості створення різних експозицій у ботанічних садах.
52. Яка роль екологічних факторів у функціонуванні усіх компонентів біосфери?
53. Наведіть класифікацію антропогенних факторів і наведіть приклади.
54. Опишіть принципи створення міських культурфітоценозів
55. Опишіть вимоги при доборі рослин згідно з зонуванням територій підприємств за складністю.
56. Охарактеризуйте основні чинники, які визначають вибір території під паркобудівництво.
57. Які існують методи екологічної оцінки територій існуючих парків України й таких, що проектуються?
58. Що таке екологічний моніторинг і які його основні задачі?
59. Опишіть етапи моніторингу довкілля.
60. Які державні органи здійснюють екологічний контроль і якими законодавчими документами вони керуються?

Тести:

Питання 1. На якій основі повинен будуватись архітектурний простір парків?

Правильна відповідь: Біологічний

Питання 2. Найстаріший ботсад в Україні?

Правильна відповідь: Харківський

Питання 3. На скільки скорочується в середньому тривалість життя деревних рослин в умовах культури?

Правильна відповідь: у 2,5-3,0 рази

Питання 4. Який фактор повинен бути максимально врахований для збереження відносної довговічності рослин?

Правильна відповідь: Біологічний

Питання 5. Яким фактором обумовлюється явище ґрунтовтоми в паркових і садових насадженнях?

Правильна відповідь: Алелопатичним

Питання 6. Який тип лісових ландшафтів утворюють модринові ліси?

Правильна відповідь: Світлохвойні

Питання 7. Який узагальнений прийом поліпшення лісових ландшафтів за допомогою рубок?

Правильна відповідь: Рубки формування ландшафтів

Питання 8. Найбільш розповсюджений тип садово-паркового ландшафту в старовинних парках в сучасний період?

Правильна відповідь: Лісовий

Питання 9. У який ієрархічний рівень входить поняття сосновий ліс?

Правильна відповідь: Підтип рослинності

Питання 10. Головна відміна паркового угруповання від природного?

Правильна відповідь: Антропогенне походження

Питання 11. Який з комплексів найбільш часто використовується при будівництві дендраріїв?

Правильна відповідь: Родовий

Питання 12. До якої групи належить фізіономічний тип ялівця віргінського?

Правильна відповідь: Туйова

Питання 13. До якої групи належить фізіономічний тип липи дрібнолистої?

Правильна відповідь: Дубова

Питання 14. Скільки груп садово-паркових фітоценозів за класифікацією В.П.Кучерявого?

Правильна відповідь: 9

Питання 15. Який тип деградації показує початок руйнування паркових культур фітоценозів при відсутності догляду?

Правильна відповідь: Ландшафтний

Питання 16. Найбільша кількість балів в шкалі оцінки стійкості паркових культур фітоценозів?

Правильна відповідь: 10

Питання 17. Для парків якої зони рекомендовано використовувати першочергово середземноморські види рослин?

Правильна відповідь: Південний берег Криму

Питання 18. Яку групу рослин можна використовувати в усіх парках України тільки у весняно-літній період?

Правильна відповідь: Субтропічні і тропічні рослини

Питання 19. Хто із вчених розглядав садово-парковий ландшафт як різновид географічного?

Правильна відповідь: Л.І.Рубцов

Питання 20. Для скількох ботаніко-географічних зон України складено Порайонний асортимент деревних рослин України?

Правильна відповідь: 8

Питання 21. В яких областях розташовуються старовинні парки загальнодержавного значення?

А	Вінницька	1	Краснокутський
Б	Волинська	2	Наталіївський
В	Київська	3	Старомерчанський
Г	Тернопільська	4	Більче-Золотецький
Д	Харківська	5	Скала-Подільський
		6	Раївський
		7	Згурівський
		8	Кагарлицький
		9	Здоров'я
		10	Немирівський

Правильна відповідь: А10, Б9, В7,8, Г4,5,6, Д1,2,3

Питання 22. Які старовинні парки розташовуються в зазначених областях?

А	Верхівський	1	Вінницька
Б	Печерський	2	Волинська
В	Ташанський	3	Житомирська
Г	Березоворудський	4	Київська
Д	Підгірцівський	5	Львівська
Е	Хомутецький	6	Одеська
Є	Шарівський	7	Полтавська
		8	Тернопільська
		9	Сумська
		10	Харківський

Правильна відповідь: А1, Б1, В4, Г7, Д5, Е7, Є10

Питання 26. До яких фізіономічних груп хвойних відносяться наступні фізіономічні типи?

	Групи		Фізіономічні типи
А	Ялинові	1	Ялівця звичайного
Б	Соснові	2	Ялівця віргінського
В	Модринові	3	Широкогілочника
Г	Таксодієві	4	Метасеквойя
Д	Туєві	5	Ялиця сибірська
		6	Ялиця біла
		7	Псевдотсуга
		8	Тсуга
		9	Кедр гімалайський
		10	Тис ягідний

Правильна відповідь: А5-9; Г4, Д1-3

Питання 27. До яких фізіономічних груп тіньових листяних дерев відносяться наступні фізіономічні типи?

	Групи		Фізіономічні типи
А	Дубові	1	Граб
Б	Платанові	2	Бук
В	Горіхові	3	Липа
Г	Ясеневі	4	Карія
Д	Гледичієві	5	Кладристіс
Е	Березові	6	Оксамит
		7	Клен гостролистий
		8	Софора
		9	Береза
		10	Клен татарський

Правильна відповідь: А1-3,7,10; В4-5; Г6; Д8; Е9

Питання 28. До яких фізіономічних груп красиво квітучих дерев відносяться наступні фізіономічні типи?

	Групи		Фізіономічні типи
А	Дерева з оригінальними великими квітками	1	Магнолії
Б	Дерева з великими, але рідкими суцвіттями	2	Горобина
В	Дерева з порівняно дрібними квітками	3	Глід
Г	Дерева численних садових культиварів	4	Кизил
		5	Акація (робінія)
		6	Катальпи
		7	Каштани кінські
		8	Черемшина

Правильна відповідь: А1,6,7 Б5; В2,3,4,8

Питання 29. До яких фізіономічних груп кущів відносяться наступні фізіономічні типи?

	Групи		Фізіономічні типи
А	Кущі широколистяних лісів	1	Аморфа
Б	Кущі сухих соснових лісів	2	Пухироплідник
В	Кущі плодового типу	3	Бірючина
Г	Кущі садового типу	4	Барбарис
Д	Кущі субтропічного типу	5	Калина
Е	Кущі дрібно листяних лісів	6	Ліщина
		7	Аронія
		8	Півонія
		9	Будлея
		10	Гортензія

Правильна відповідь: А5, А6, Б1-4, Е3, В7, Д8, Д9, Г10

Питання 30. До яких фізіономічних груп витких кущів відносяться наступні фізіономічні типи?

	Групи		Фізіономічні типи
А	Кущі, що опираються на опору	1	Ломиніс
Б	Кущі з декоративним листям, що в'ються навколо опори	2	Виноград

В	Кущі з декоративними квітками, що в'ються навколо опори	3	Виноградовник
Г	Кущі з декоративним листям, що піднімаються за допомогою присосок	4	Дівочий виноград
Д	Кущі з декоративним листям, що чіпляються за опору за допомогою вусиків	5	Жимолость
		6	Гречишник
		7	Деревозгубник
		8	Актинідія
		9	Кірказон
		10	Троянда Банкса

Правильна відповідь: А10, Б7,8,9, В5,6, Г4, Д2,3

Питання 31. Які хвойні рослини доцільно використовувати в окремих зонах України?			
1	Полісся	А	Модрина сибірська
2	Лісостеп	В	Сосна звичайна
3	Центральний Степ	С	Ялина звичайна
4	Південний берег Криму	Д	Сосна кримська
5	Закарпаття	Е	Куннамія
		Ф	Туя західна
		Г	Ялівець козацький
		Н	Сосна мексиканська

Правильна відповідь: 1А, 2С, 3Д, 4Н, 5Е, 1-5 Г, 1,2В

Питання 32. Наявність елемента композиції в різних прийомах садово-паркового гірського ландшафту?			
I	Камінь	1	Горбистий сад
II	Рельєф	2	Сад каменів
III	Рослинність	3	Гірський сад
IV	Води	4	Альпінарій
V	Малі архітектурні форми	5	Ботанічні-географічні ділянки
		6	Скельний сад
		7	Кам'янистий сад
		8	Рокарій
		9	Підпірні стінки

Правильна відповідь: I 1-9, II 1,3-9, III 1,3-9, IV 1,3-8, V 1,3-5,7,8

Питання 33. Які колекції входять у склад основних типів експозицій в ботанічних садах?			
1	Дендрарій	А	Кормові
2	Камянисті сади	Б	Рідкісні рослини
3	Монокультурні сади	В	Сад садових жасминів
4	Природна флора	Г	Морфологічні ознаки
5	Культивовані дерева і кущі	Д	Субтропічні
6	Водні рослини	Ж	Карликові
7	Системні	З	Прибережні
8	Оранжереїні	І	Альпінарій
		И	Родові комплекси
		К	Квітково-декоративні

Правильна відповідь: 1Ж, 1И, 2І, 3В, 4Б, 5А, 5К, 6З, 7Г, 8Д

Питання 34. Які використовуються принципи та ландшафтні рішення утворення експозиції плодкових в колекційних насадженнях ?			
1	Дендрарій (Розоцвіті)	А	Систематичний
2	Дикорослі плодові	Б	Ботаніко-географічний
3	Формовий сад	В	Декоративний
4	Ділянки природної флори	Г	Інші
5	Плодові сади	Д	Пейзажне
		Е	Регулярне
Правильна відповідь: 1А,1Д, 1Е, 2А, 2Е, 3В, 3Е, 4Б, 4Д, 5А, 5Г, 5Е			

Питання 35. Які групи троянд використовують в розаріях та окремих елементах садово-паркових пейзажей?			
1	Чайно-гібридні	А	Розарії
2	Флорібунда	Б	Рабатки
3	Ремонтантні	В	Групи
4	Грандіфлора	Г	Бордюри
5	Виткі	Д	Трельяжі
6	Паркові	Е	Перголи
7	Мініатюрні	Є	Піраміди
8	Поліантові	Ж	Газон
Правильна відповідь: 1-8А, 1Б, 1В, 1Г, 2Г, 5Д, 5Є,6Ж, 7Ж			

Питання 36. Які використовуються принципи утворення експозицій лікарських рослин та ландшафтні рішення в колекційних насадженнях?			
1	Експозиція лікарських рослин	А	Систематичний
2	Ділянка відділу культивованих рослин	Б	За дією на організм
3	Ділянка відділу флори	В	За діючою речовиною
4	ділянка фармакопейних рослин	Г	Ботаніко-географічний
5	Флористичний відділ	Д	Регулярне
		Е	Пейзажне
Правильна відповідь: 1А, 1Д, 2В, 2Е, 3Б, 3Е, 4Б, 4Д, 5Г,5Е			

Питання 37. Яка послідовність деградації старовинних парків?			
1	Фітоценотична		
2	Типологічна		
3	Екологічна		
4	Таксономічна		
5	Лісівнича		
6	Ландшафтна		
7	Біологічна		
Правильна відповідь: 6,4,1			

Питання 38. Яка послідовність класифікації лісопаркових ландшафтів?			
1	Відкриті		
2	Водні		
3	Закриті		
4	Напіввідкриті		
5	Сонячні		
6	Тіньові		
7	Напівсонячні		
8	Штучні		

Правильна відповідь: 3,4,1

Питання 39. Яка послідовність використання деревних рослин в паркобудівництві у зв'язку з основними чинниками?

1	Розвиток промисловості в регіоні
2	Система філософсько-мистецьких поглядів
3	Наявність ботанічних садів, парків
4	Історичні особливості країни
5	Ґрунтово-кліматичні особливості регіону
6	Наявність вищих або середніх учбових закладів
7	Дендрологічний склад природних насаджень регіону
8	Успішність впровадження інтродуцентів

Правильна відповідь: 5,7,8,4,3

Питання 41. Яка послідовність в динаміці фітоценозів?

1	Стадійна
2	Добова
3	Піврічна
4	Річна
5	Місячна
6	Сезонна
7	Денна
8	Нічна
9	Погодинна
10	Безстрокова

Правильна відповідь: 2,6,4,1

Питання 42. Яка послідовність сукцесій за В.М.Сукачевим?

1	Гологенетична
2	Моногенитична
3	Типолого-генетична
4	Сингенетична (піонерська)
5	Лісогенетична
6	Ценозогенетична
7	Ендогенетична
8	Ландшафтогенетична
9	Екзогенетична

Правильна відповідь: 4,7,9,1

Питання 43. Яка правильна історична послідовність закладки ботанічних садів і дендропарків в Україні?

1	Кременецький
2	“ Софіївка ”
3	Національний ім. М.М.Гришка
4	Харківський
5	“ Тростянець ”
6	Нікітський, м.Ялта
7	Хмельницький
8	Одеський
9	“ Устимівський ”

Правильна відповідь: 2,4,1,6,8,5,9,3,7

Питання 44. Класифікації культурфітоценозів за т.ч. Ларіною, А.А. Аненковим?	
1	Регулюємі
2	Нерегулюємі
3	Інтенсивно регулюємі
4	Частково регулюємі
5	Регулюємі послідовно
6	Зарегульовані
7	Регулюємі щорічно
Правильна відповідь: 2,4,1,3	

Питання 45. Який ієрархічний рівень класифікації паркових культурфітоценозів?	
1	Субформація
2	Асоціація
3	Група асоціацій
4	Підтип рослинності
5	Формація
6	Тип рослинності
7	Група субформацій
Правильна відповідь: 6,4,5,7,1,3,2	

Питання 46. Як розташовуються за складністю рослинні комплекси, які використовуються в паркобудівництві?	
1	Флористичні
2	Видові
3	Родові
4	Екологічно-групові
Правильна відповідь: 2,3,1,4	

Питання 47. Як розташовуються за довговічністю деревні рослини (максимальний вік)?	
1	Ялина колюча
2	Секвойя
3	Ялина звичайна
4	Дуб звичайний
5	Платан східний
6	Модрина європейська
7	Туя західна
8	Акація біла
9	Верба біла
Правильна відповідь: 2,4,5,6,3,7,1,8,9	

Питання 48. Розташуйте послідовно періоди пов'язані з основними напрямками становлення садів і парків в Україні ?	
1	Поява регулярного стилю в садово-парковому мистецтві
2	Масова деградація старовинних парків
3	Утилітарний період монастирських садів
4	Початок будівництва ландшафтних парків
5	З середини XIX ст. до Жовтневої революції (1917 р.)
6	Відбудова старовинних парків
Правильна відповідь: 3,1,4,5,2,6	

Питання 49. Які головні аспекти відновлення старовинних парків?	
1	Історичний

2	Екологічний
3	Агрономічний
4	Ботанічний
5	Морфологічний
6	Лісівничий
7	Біологічний
8	Архівний
9	Ландшафтний
Правильна відповідь: 1,7,9	

Питання 50. Виберіть прізвище вчених паркознавців?	
1	Морозов
2	Холодний
3	Ситник
4	Рубцов
5	Копиленко
6	Ліней
7	Липа
8	Кучерявий
9	Кондратюк
10	Клименко
Правильна відповідь: 4,7,8,10	

Питання 51. Найголовніші родини покритонасінних з яких найбільше використовувалися деревні рослини в паркобудівництві?	
1	Букові
2	Бобові
3	Актинідієві
4	Кленові
5	Березові
6	Гортензієві
7	Калинові
8	Магнолієві
9	Розові
Правильна відповідь: 1,4,5,9	

Питання 52. Які з нижченазваних деревних рослин слід вважати паркоутворюючими в Степу України?	
1	Айлант високий
2	Береза повисла
3	Вяз шорсткий
4	Гледичія трьохколючкова
5	Клен татарський
6	Клен платанолистий
7	Модрина японська
8	Робінія псевдоакація
9	Сосна звичайна
10	Сосна кримська
Правильна відповідь: 4,6,8,10	

Питання 53. Які з нижченазваних деревних рослин слід вважати паркоутворюючими в Лісостепу України?	
1	Абрикос звичайний

2	Береза повисла
3	Дуб звичайний
4	Клен гостролистий
5	Сосна звичайна
6	Туя західна
7	Ясен зелений
8	Магнолія оберненояйцевидна
9	Липа серцелиста
10	Граб звичайний
Правильна відповідь: 3,4,5,9,10	

Питання 54. В яких категоріях міських насаджень найменша тривалість життя деревних рослин?	
1	Внутрішньо-квартальні
2	Ботанічні сади
3	Території промислових підприємств
4	Парки
5	Сквери
6	Міські ліси
7	Вуличні насадження
8	Приватні садиби
9	Плодові сади
Правильна відповідь: 3,5,7	

Питання 55. Який біотичний чинник найбільш впливає на стан міських насаджень?	
1	Борошниста роса
2	Дубова міль
3	Ворони
4	Граки
5	Шовкопряд
6	Омела
7	Щитовка
8	Попелиця
Правильна відповідь: 6	

Питання 56. Найбільш впливовий фактор на погіршення стану рослин в міських умовах?	
1	Антропогенний
2	Грунтовий
3	Тваринний
4	Ентомологічний
5	Кліматичний
6	Повітряний
7	Техногенний
Правильна відповідь: 1	

Питання 57. Що найбільше збільшують в містах сади і парки?	
1	Архітектурне різноманіття
2	Біологічне різноманіття
3	Екологічне різноманіття
4	Естетичне різноманіття
5	Санітарне різноманіття
6	Техногенне різноманіття

7	Лісівниче різноманіття
8	Будівельне різноманіття
Правильна відповідь: 2	

Питання 58. Який погляд у паркобудівництві може допомогти створити гармонійне суспільство?	
1	Архітектурний
2	Біоцентричний
3	Ексцентричний
4	Ландшафтний
5	Санітарно-гігієнічний
6	Адміністративний
Правильна відповідь: 2	

Питання 59. Найважливіший напрямок у біополітиці найбільш пов'язаний з паркобудівництвом?	
1	Біоекономіка
2	Біоніка
3	Біоархітектура
4	Біоосвіта
5	Біотуризм
6	Ергономіка
7	Біоенергетика
Правильна відповідь: 3	

Питання 60. Хто з ботаніків закликав слідувати “біологічній правді рослин” при створенні парків ?	
1	Бекетов
2	Кохно
3	Кондратюк
4	Гродзінський
5	Лінней
6	Холодний
7	Пачоський
8	Ситник
9	Вавілов
Правильна відповідь: 7	

9. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

10. Форми контролю

В межах кожного модулю проводяться опитування у вигляді тестових завдань, які визначають рівень засвоєння студентами теоретичного і практичного матеріалу із вищезазначених тем.

По закінченню курсу студенти складають іспитовий тест, який засвідчує рівень індивідуальної їх підготовки із курсу «Паркознавство».

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і

переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (Затверджене Вченою радою НУБіП України протокол від 26.04.2023 р. № 10).

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Навчально-методичне забезпечення

1. Кузнецов С. І. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Паркознавство» магістрами за напрямом 1304 – «Лісове та садово-паркове господарство» / С. І. Кузнецов, А. І. Кушнір. Київ : НАУ, 2005 50 с.

2. Кузнецов С. І. Паркознавство: навч. посіб. / С. І. Кузнецов, О. М. Багацька. Київ : ЦП «Компринт», 2011. 155 с.

3. Загальне паркознавство (історичні, біолого-екологічні, ландшафтно-лісівничі підходи та методи) / Ю. О. Клименко, С. І. Кузнецов. Київ : ЦП «Компринт», 2015. 415 с.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бяллович Ю. П. Введение в культурфитоценологию / Ю. П. Бяллович // Сов. ботаника. 1936. №2. С. 21–36.

2. Восстановление старинных ландшафтных парков [Бондарь Ю. А., Салатич А. К., Садовенко Я. А. и др.]. Київ : НИИГрадостроительства, 1974. 84 с.

3. Генсирук С. А. Рекреационное использование лесов / С. А. Генсирук, М. С. Нижник, Р. Р. Возняк. Київ : Урожай, 1978. 248 с.

4. Дендрозологічний каталог природно-заповідного фонду Лісостепу України / Під ред. С. Ю. Поповича. Київ : Аграрна Медіа Груп, 2011. 800 с.

5. Імшенецька Н. А. Загальні тенденції розвитку паркових фітоценозів / Н. А. Імшенецька // Наук. вісн. Укр. ДЛТУ : Міські сади і парки: минуле, сучасне і майбутнє / Зб. наук.-техн. праць. – Львів : Укр ДЛТУ. 2001. Вип. 11.5. С. 338–342.

6. Калініченко О. А. Декоративна дендрологія : навч. посіб. / О. А. Калініченко. Київ : Вища школа, 2003. 199 с.

7. Клименко Ю. О. Тенденції зміни деревної рослинності київських парків, створених на базі лісів із сосни звичайної / Ю. О. Клименко // Інтродукція рослин. 1999. № 2. С. 110–117.

8. Клименко Ю. О. Тенденції зміни деревної рослинності київських парків, створених на базі рослинності заплави Дніпра / Ю. О. Клименко // Інтродукція рослин. 1999. № 3–4. С. 149–156.

9. Клименко Ю. О. Старовинні парки України загальнодержавного значення. Полісся і Лісостеп : довідник / Ю. О. Клименко, С. І. Кузнецов, В. М. Черняк. Тернопіль : Мандрівець, 1996. 105 с.

10. Основні принципи добору й оцінки територій для ботанічних садів і парків в Українській РСР / М. А. Кохно, С. І. Кузнецов, О. К. Дорошенко, А. О. Пасічний // Вісн. АН УРСР. 1981. № 8. С. 77–79.

11. Кохно Н. А. Теоретические основы и опыт интродукции древесных растений на Украине / Н. А. Кохно, А. М. Курдюк. Київ : Наукова думка, 1994. 188 с.

12. Кузнецов С. І. Паркознавство як біологічна основа паркобудівництва / С. І. Кузнецов, Ю. О. Клименко // Інтродукція рослин. 2003. № 1–2. С. 131–141.

13. Кузнецов С. І. Формирование основных типов экспозиций в ботанических садах и дендропарках / С. И. Кузнецов, Ю. А. Клименко, Г. А. Миронова и др. Київ : Наук. думка, 1994. 200 с.

14. Кузнецов С. І. Фізіономічні типи дерев (Полісся, Лісостеп, Степ, Карпати) Частина I / С. І. Кузнецов, І. С. Маринич, В. В. Пушкар. Київ : ДАКККіМ, 2004. 102 с.

15. Кузнецов С. І. Фізіономічні типи хвойних та листяних дерев (Українське причорномор'я) Частина II / С. І. Кузнецов, В. В. Пушкар, І. С. Маринич. Київ : ДАКККіМ, 2006. 68 с.

16. Кучерявий В. П. Екологія (розділ 5) / В. П. Кучерявий. Львів : Світ, 2000. 500 с.

17. Ларина Т. Г. Методические указания по геоботаническому изучению парковых сообществ / Т. Г. Ларина, А. А. Анненков. Ялта : Изд. ГНБС, 1980. 28 с.

18. Левон Ф. М. Створення ландшафтних лісових культур в умовах зеленої зони м. Києва. Методичні рекомендації / Ф. М. Левон, І. В. Іванюк. Київ : ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2008. 26 с.

19. Липа О. Л. Визначні сади і парки України та їх охорона / О. Л. Липа. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1960. 175 с.

20. Мешкова В. И. Методические рекомендации по ландшафтному формированию ботанических садов / В. И. Мешкова, И. А. Давыденко, С. И. Кузнецов. Киев : КиевНИИГрад, 1985. 16 с.

21. Миронова Г. А. Хвойные в парковых культурфитоценозах Лесостепи Украины в связи с их реконструкцией : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. с.-г. наук : спец. 03.00.01 «Лесные культуры, селекция, озеленение городов» / Г. А. Миронова. Киев, 1991. 18 (1) с.

22. Миронова Г. А. Терминология и основные пути художественного выражения природных горных ландшафтов в садово-парковом искусстве / Г. А. Миронова // Интродукция и акклиматизация растений. 1986. Вып. 6. С. 74–76.

23. Ниценко А. А. Сады и парки как объекты геоботанического исследования / А. А. Ниценко // Вестник ЛГУ. Сер. биол. 1969. Вып. 3. №15. С. 35–41.

24. Попов М. Г. Основы флорогенетики / М. Г. Попов // Избр. труды в двух частях. Киев : Наукова думка, 1983. Ч. 1. С. 132–297.

25. Природно-заповідний фонд України загальнодержавного значення. Довідник / Редкол. : В. Б. Леоненко, С. Ю. Попович, М. Л. Клестов та ін. Київ : Урожай, 1999. 240 с.

26. Прокоф'єва О. О. Інформаційна основа для проведення моніторингу при вивченні історичних парків Південного берегу Криму (на прикладі Алупкінського державного палацово-паркового музею-заповідника) / О. О. Прокоф'єва // Наук. вісн. Укр. ДЛТУ : Міські сади і парки: минуле, сучасне і майбутнє / Зб. наук.–техн. праць. Львів: Укр ДЛТУ. 2001. Вип. 11.5. С. 240–243.

27. Пушкар В. В. Порайонний асортимент дерев і кущів України / В. В. Пушкар, С. І. Кузнецов, Ф. М. Левон. Київ : Державний інститут житлово-комунального господарства, 1988. 187 с.

28. Сады, парки и заповедники Украинской ССР / И. Д. Родичкин, О. И. Родичкина, И. А. Гринчак и др. Киев : Будівельник, 1985. 167 с.

29. Родічкін І. Д. Лісопарки України / І. Д. Родічкін. Київ : Будівельник, 1968. 188 с.

30. Рубцов Л. И. Садово-парковый ландшафт / Л. И. Рубцов. Киев : Изд-во АН УССР, 1956. 212 с.

31. Рубцов Л. И. Деревья и кустарники в ландшафтной архитектуре / Л. И. Рубцов. Киев : Наук, думка, 1977. 272 с.

32. Русанов Ф. Н. Новые методы интродукции растений / Ф. Н. Русанов // Бюл. Главн. бот. Сада. 1950. Вып. 7. С. 31-36.

33. Свириденко В. Є. Лісівництво : підручник / В. Є. Свириденко, О. Г. Бабіч, Л. С. Киричек. Київ : Арістей, 2005. 544 с.

34. Тамм Х. Э. Антропотолерантность биоценозов и изучение садово-парковых комплексов / Х. Э. Тамм // Антропотолерантность биоценозов и прикладная экология : Прибалтийская конф., 27-28.09.1977. / тез. докл. Таллин, 1977. С. 99-102.

35. Успенская Н. Д. Биологические основы создания парковых насаждений дубового типа в условиях Украинского Полесья и Лесостепи : автореф. дис. на соискание научн. степени канд. биол. наук : спец. 03.00.05 «Ботаника» / Н. Д. Успенская. Киев, 1985. 16 (1) с.

36. Успенская Н. Д. Рекомендации по созданию парковых насаждений дубравного типа – парковых дубрав / Н. Д. Успенская. Киев, 1989. 29 с.

37. Успенская Н. Д. Формирование зеленых насаждений при памятниках Древней Руси / Н. Д. Успенская, Ю. А. Клименко, С. И. Кузнецов, И. А. Давиденко. Киев : Наук. думка, 1991. 112 с.

38. Черевченко Т. М. Старовинні парки – першоджерела інтродукції тропічних і субтропічних рослин в Україні / Т. М. Черевченко, Н. В. Чувікіна // Інтродукція рослин. 2000. № 2. С. 3–10.

38. Шайтан И. М., Клименко С. В. Декоративный плодовой сад / И. М. Шайтан, С. В. Клименко. Киев : Урожай, 1988. 224 с.

40. Международный стандарт ISO 14004. Второе издание 15.11.2004. Системы управления окружающей средой – общее руководство по принципам, системам и методикам применения.

41. ДБН А.2.2-1-95. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС).

Додаткові:

1. Арвантіс А. В. Шляхи досягнення гармонійної глобалізації та збереження довкілля / А. В. Арвантіс // Наук. вісн. Укр. ДЛТУ : Міські сади і парки: минуле,

сучасне і майбутнє / Зб. наук.-техн. праць. – Львів : Укр ДЛТУ. 2001. Вип. 11.5. С. 21–29.

2. Головкин Э. А. Аллелопатия и дизайн ландшафтных композиций / Э. А. Головкин, В. К. Пузик // Интродукция растений. 2003. № 1-2. С. 149-157.

3. Казимири Р. Н. Методичні основи оцінки екологічних умов для закладки нових і реконструкції старих парків / Р. Н. Казимири, В. В. Антюфеев, А. П. Євтушенко // Науковий вісник Укр. ДЛТУ Міські сади і парки: минуле, сучасне і майбутнє.

4. Краткий справочник архитектора: Ландшафтная архитектура // Под ред. И. Д. Родичкина. Киев : Будивельник, 1990. 336 с.

5. Ларина Т. Г. Методические указания по геоботаническому изучению парковых сообществ / Т. Г. Ларина. Ялта : Изд-во ГНБС, 1980. 28 с.

6. Миронова Г. А. Методические рекомендации по созданию хвойных парковых культурфитоценозов в Лесостепи Украины для слушателей-специалистов зеленого строительства / Г. А. Миронова, В. В. Пушкарь, С. И. Кузнецов. Киев : ИПК Минжилкомхоза УССР, 1989. 35 с.

Интернет-джерела

1. [Гатальська Н. В.](#) Методика визначення дендрологічної цінності та рівня збереженості ландшафтних об'єктів на прикладі парків-пам'яток садово-паркового мистецтва на території Центральнопридніпровської височинної області / Н. В. Гатальська // [Науковий вісник НЛТУ України](#). - 2015. - Вип. 25.6. - С. 36-43. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2015_25.6_8.

2. [Гатальська Н. В.](#) Науково-методичні підходи оцінювання культурно-історичної цінності парків / Н. В. Гатальська // [Науковий вісник НЛТУ України](#). - 2017. - Вип. 27(4). - С. 32-35. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2017_27.4_8.1. Пам'ятки садово-паркового мистецтва в системі туристичних маршрутів Хмельниччини [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/lytvak2.htm

3. Закон України «Про ландшафти», 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF40E00B.html.

4. [Клименко Ю. О.](#) Екотопи парків центральної частини м. Києва [Електронний ресурс] / Ю. О. Клименко, У. М. Альошкіна // [Український ботанічний журнал](#). - 2004. - Т. 61, № 5. - С. 62-73. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UBJ_2004_61_5_10.

5. [Клименко Ю. О.](#) Дендропарк "Олександрія": характеристика старої та нової територій / Ю. О. Клименко, Л. П. Мордатенко // [Інтродукція рослин](#). - 2001. - № 3-4. - С. 124-138. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/IR_2001_3-4_21.

6. Клименко Ю.О. Оцінка стану паркових насаджень та розробка шляхів їх оптимізації (на прикладі Голосіївського парку ім. М.Т. Рильського у Києві) / Ю.О. Клименко / ВІСНИК Полтавської державної аграрної академії. - 2011. - №2. С. 39-44. - Режим доступу: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/visnyk/2011/02/39.pdf>.

7. [Кузнецов С. І.](#) Паркознавство як біоекологічна основа паркобудівництва / С. І. Кузнецов, Ю. О. Клименко // [Інтродукція рослин](#). - 2003. - № 1-2. - С. 131-141. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/IR_2003_1-2_20.

8. Національний дендрологічний парк "Софіївка". Офіційний сайт <https://www.sofievka.org/>.

9. Національний дендрологічний парк "Олександрія". Офіційний сайт <https://www.alexandria-park.com.ua/>.

10. Олексійченко Н. О. Ретроспективний аналіз формування парків-пам'яток садово-паркового мистецтва Тернопільщини / Н. О. Олексійченко, С. М. Підховна // Науковий вісник НЛТУ України. - 2019. - Т. 29, № 5. - С. 17-21. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2019_29_5_5.

11. Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва Києва. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F:%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%B8-%D0%BF%D0%B0%D0%BC%27%D1%8F%D1%82%D0%BA%D0%B8_%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BE-%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0_%D0%9A%D0%B8%D1%94%D0%B2%D0%B0

12. Сирецький денропарк. Офіційний денропарк <https://syrets-dendropark.kiev.ua/home>.